SOPOTNIK

Glasilo župnije Čatež ob Savi

leto: **2019**, mesec: **OKTOBER** številka: **10**

NAJLEPŠE ČLOVEKOVO DELO JE MOLITEV

Največje človekovo hrepenenje je gledati Boga. Človek doseže svojo resnično in polno srečo v gledanju in blaženosti Boga, ki ga je ustvaril za ljubezen in ga priteguje k sebi s svojo neskončno ljubeznijo.

(papež Frančišek)

ŽIVETI SAMO ZA SEBE

Iz evangeljskega odlomka, ki govori o bogatinu in ubogem Lazarju, bi utegnil kdo sklepati, da nam bo v nebesih toliko lepše, kolikor večji reveži smo bili na zemlji. To bi pomenilo hvaliti revščino, odvračati od upravičene skrbi za ta svet in priznati, da vera človeka odtujuje. V resnici pa ni tako. Jezus nam Lazarja ne postavlja za vzor, temveč le kot protiutež bogatinu.

Na ulici Diyarbakirja prodajajo kurdsko specialiteto

Glavna oseba je namreč bogataš. Pa tudi ta ne zato, ker je bogat. Morda je prišel do imetja s pridnostjo in po pošteni poti. Iz besedila ni razbrati, da bi bil krivičnež. Kaj ga je torej »pokopalo v podzemlje«? Pokopala ga je popolna in izključna usmerjenost v ta svet. Živi samo zato, da se sijajno gosti in razkošno oblači. Ko nas je Bog ustvaril, nam je vdihnil dušo. S tem nas je dvignil nad telesnost in nad zemeljskost. Ker nas je ustvaril mnogo, nas je usmeril drugega k drugemu, naj bomo člani številne človeške družine. Usmeril nas je tudi k sebi, naj ga kot Stvarnika priznamo in kot Očeta ljubimo.

Bogatinu za vse to ni mar. Ne briga se za brate in sestre, ne vidi njihovih stisk in ne čuti njihovih potreb. Ne meni se za Boga, nima časa za molitev, nima denarja za tempelj. Čas, denar in imetje ima le za to, da streže svojemu telesu. Zato je tudi v večnosti sam s svojim telesom, brez bratov in sester, brez Boga in brez Očeta. Plamen, ki ga žge, je zavest, da je zavozil življenje in zapravil dušo. Kapljica vode, po kateri ga žeja, je izraz popolne osamljenosti in zapuščenosti.

Znamenita palača Izaka paše, kjer se je razkošno živelo - Turčija

Nikogar in ničesar nima, kar bi mu bilo v uteho. Rešitve pa ni. Sam si užival, sam trpi. Na nikogar nisi v življenju mislil, sedaj nihče ne misli nate. Nikomur nisi v stiski pomagal, sedaj tebi nihče ne pomaga. Kako pričakuješ kapljivo vode, ko je pa sam nikdar nikomur nisi dal? To ni maščevanje, temveč je le v večnost podaljšana iztirjenost, ki si jo sam zakrivil. Ne vemo, če se je ali se bo vse to komu zares zgodilo. Vemo pa, da je Jezus to povedal zato, da se ne bi zgodilo prav nam.

Po: p. F. Cerar

BOGATI POŽERUHI

Če ne poslušajo Mojzesa in prerokov, se ne bodo dali prepričati, četudi kdo vstane od mrtvih. **Lk 16,31**

Na tržnici v mestu Erzurum, najbolj hladnem mestu v Turčiji

Toliko je ljudi, ki poslušajo čarodeje in čarodejke, vedeževalce vseh vrst in sestavljavce horoskopov.

Ljudi, ki zapravljajo čas na spiritističnih srečanjih in zahajajo k spiritistom, ki se ukvarjajo s snemanjem glasov in obrazov umrlih.

Toliko je ljudi, ki verjamejo jasnovidcem, tudi če ne uganejo ničesar.

Toliko je ljudi, ki medlijo po čudežih, jokajočih kipih, svetniških osebah in prerokih takega in drugačnega kova.

Vsi ti ljudje so sami taki, ki ne vedo, da so dovolj Mojzes in preroki (Sveto pismo), da izvemo, kaj je življenje, tukaj, zdaj in potem. Vsi ti ljudje so sami taki, ki mislijo na umrle in pozabljajo na žive, pri

tem pa ne opazijo Lazarja na tleh pred svojimi vrati, ki potrebuje kakšno besedo, nasmeh ali prijazno gesto, kakšno pomoč, pet minut časa, dostojno delo, spodobno zdravstveno oskrbo, zagotovljeno pokojnino, sindikat, ki brani najbolj nemočne, politike, ki ne mlatijo prazne slame, poštene voditelje.

Vsi ti ljudje veliko tvegajo. Bog jih ne bo poklical po imenu tako kot Lazarja. Ostali bodo v anonimnosti tako kot bogati požeruh in njegovi ugledni bratje. Ne bodo prišli v Abrahamovo naročje. Te ljudi bodo pokopali.

KDO JE MISIJONAR?

Papež v Akamasoi s p. Pedrom Opekom

Kdo je pravzaprav misijonar?

***"Kdor širi krščansko vero med nekristjani,"* suhoparno razlaga Slovar slovenskega knjižnega jezika.**

Zanimivo je, kako poslanstvo misijonarja podrobneje opisujejo pri Nacionalnem centru za informiranje in poklicno svetovanje na Zavodu za zaposlovanje. Tako lahko beremo: »Misijonar poleg duhovniškega dela skrbi tudi za izboljšanje življenjskih razmer prebivalcev krajev, v katere je poslan, da odhaja med ljudi ter jim s svojim delovanjem najprej pomaga, da se začnejo zavedati človeškega dostojanstva do sebe, soljudi, narave in družbe, da delo misijonarja zajema tako pastoralo kot socialno pomoč, da misijonarji gradijo cerkve, šole, dispanzerje, ceste in ostalo infrastrukturo ter se ob tem dejavno ukvarjajo z ozaveščanjem ljudi v šolah ali v zdravstvenih centrih. Skratka, storitev misijonarja je izboljšanje življenjskih pogojev v nerazvitih državah oziroma v tako imenovanem tretjem svetu ter ustanovitev nove krajevne Cerkve na področju, kjer deluje.«

Mladina v Akamasoi-Madagaskar

Večkrat je slišati očitke, da gre za vsiljevanje krščanske vere in kulture v tretjem svetu. Takšno razumevanje je napačno ter je sad nepoznavanja misijonskega poslanstva in slabotne vere, celo nevere. Misijonar je poklican oznanjati Jezusa s svojim življenjem in besedo, a v polnem spoštovanju vesti vsakega človeka. Je Jezusovo orodje.

DRUŽINA JE VELIKA VREDNOTA

Malgaši so odprti za življenje, Pedro Opeka z mladino- Magaskar

Družina je danes postavljena na glavo in drugače sploh ne bi moglo biti glede na globoke spremembe v družbi. Problemom ni videti konca: ločitve in razveze le nekaj mesecev po poroki in trideset lepo njej; žene, ki na vsem lepem zapustijo moža in pobegnejo s precej nezanesljivimi bogatimi tipi; možje, ki zapustijo ženo in otroke zaradi nezrelih punčar; otroci, ki se psihično sesujejo zaradi neuspeha pri izpitu ali nesrečni ljubezni; skrajno izčrpane družine, ki skrbijo za ostarelega očeta ali mater; že več let priklenjeno na posteljo, ki jo je potrebno hraniti s cevko in je popolnoma neprištevna; pari v zunajzakonski skupnosti, ki se starajo v pričakovanju trenutka, ko bodo zbrali pogum, da bodo prevzeli svoje odgovornosti … In povsod vedno večja skušnjava, da bi se otresli vsakega usmiljenja in bi vsak mislil le nase, da bi si lahko privoščil vsaj malo

življenja tako kot tisti s televizijskih zaslonov.

Ti se razidejo brez problemov, med seboj zamenjujejo žene in može, si izbirajo istospolne partnerje … Skratka, zabavajo se, brez problemov z ostarelimi starši, za katere bi bilo potrebno skrbeti, ali z otrokom, ki noče odrasti.

V tej situaciji je neumno še naprej sanjati o nekdanji družini ali živeti v utvari, da se bomo vrnili v čas, ko bo zakon določal takšno družino, kakršno hoče Bog.

Cerkev se bori za spoštovanje družine

Ljudem je potrebno ponovno predstaviti Božjo zapoved: ne kot breme, temveč kot osvoboditev, lepoto in pristno željo vsakega človeka.

Kako? Ne zadošča tisto, kar nam je ostalo iz katekizma za otroke! Ne zadošča nedeljska pridiga. Ne zadošča, da se od časa do časa pojavi na televiziji kak monsignor in pove, da se to ne sme, to tudi ne in ono drugo ravno tako ne …

Predvsem je potrebno pokazati kot nekaj občudovanja vrednega družine, ki so resnično zgrajene na svobodnem in zavestnem sprejemanju

četrte Božje zapovedi. To so sijajne družin in v današnji družbi jih ni malo. Še nikoli v zgodovini ni bilo toliko vzornih krščanskih družin kot danes. Te družine je potrebno »*postaviti na strehe*«, da bi jih vsi videli in pomislili: »To je lepše. Tudi jaz hočem takšno družino!« Kako so si prvi kristjani prizadevali za širitev krščanske misli, za krščansko družino? Ali so zahtevali zakone od cesarja? Ne! Dajali so lasten zgled, zgled družine. To je prava pot tudi za današnji čas. Pokažimo se, krščanske družine. Zgledi najbolj vlečejo. Pričujmo o lepoti družine, življenja, ljubezni. Naj našo medsebojno ljubezen in spoštovanje okolica začuti in jo vzame kot nekaj, kar bi si tudi vsak sam želel.

POTOVANJE PO MEZOPOTAMIJI

NOETOVA BARKA

Vsem nam je dobro poznana svetopisemska zgodba o vesoljnem potopu. Na kratko jo bom obnovil. Ljudje so grešili. Bogu je bilo žal, da je ustvaril človeka in nameraval ga je kazniti z vesoljnim potopom. Med ljudmi, je bil samo Noe pravičen in njega je hotel rešiti. Naročil mu je naj zgradi ladjo, kajti poslal bo vesoljni pot, ki bo uničil vse kar

je živega na zemlji. Noe je naredil ladjo, vanjo spravil po par živali različnih vrst in vanjo vkrcal tudi svoje sorodnike. Bog je poslal dež in povodenj je zajela vso deželo. Vse živo je utonilo, pri življenju so ostali le tisti, ki so bili na ladji.

Po nekaj tednih so začele vode upadati in po starem izročilu je ladja obstala na gori Ararat. Noe je v zahvalo opravil daritev. Bog pa je raztegnil po nebu mavrico kot znamenje, da ne bo človeštvo nikoli več doživelo vesoljnega potopa. To zgodbo poznajo tudi starodavna izročila drugih starih narodov. S to zgodbo je svetopisemski pisatelj hotel povedati, da vsakemu grehu sledi kazen. To potrjuje tudi vsa zgodovina človeštva.

Gora Ararat je veličastna gora, visoka 5137 m

Na svojem potovanju po vzhodni Turčiji je bila tudi moja velika želja videti goro Ararat, o kateri sem večkrat slišal pripovedovati in na kateri naj bi pristala Noetova barka. Gora Ararat je skrivnostna gora. Visoka je 5137 metrov in skoraj enkrat večja od našega Triglava. Ves čas je za prebivalce te dežele veljala za sveto goro in bivališče

bogov. Vzpon na to goro je zelo zahteven in že nekaj Slovencev je osvojilo njegov vrh. Naša skupina si ga je samo ogledovala iz primerne oddaljenosti in že ta pogled na to goro je bil dovolj zgovoren in veličasten.

SVETA GORA ARARAT

Splošno razširjeno mnenje je, da je Arka, Noetova barka, pristala na gori Ararat v vzhodni Turčiji, na meji z Armenijo in Iranom. Ararat s svojo veličastno podobo sam po sebi kliče po takšni misli. S suhe in brezvodne visokogorske planote se dviga kot mogočen stožec. Ararat je stratovulkan – kot smrtonosni Vezuv. V njegovi bližini je bilo zadnje čase kar nekaj potresov in v prvi polovici 19. stoletja je uničil armenski samostan na severnem pobočju gore in kurdsko vasico.

Takšna bi naj bila Noetova ladja

Ararat, visok 5137 metrov, si lastijo kar trije (sprti) narodi. Nekoč je bil srce domovine Armencev. Legenda pravi, da so se rodili na pobočjih te gore, se tu oblikovali kot narod in nato razširili po svetu. Do začetka prve svetovne vojne je v Veliki Armeniji, kot se je tedaj imenovalo območje, živelo pretežno armensko prebivalstvo. Med prvo

svetovno vojno so ga Turki etnično očistili, po njej pa so Armeniji pripadle nove meje; Ararata ni bilo več v njih. Armenci niso nikdar preživeli izgube svojega simbola. Še zdaj je v njihovem grbu in njegova mogočna podoba se vidi pravzaprav iz vsakega kotička države.

Vse do tukaj so ob izbruhu vulkana priletele po več ton težke kamenine

Turki (ti pravijo gori Agri Dagi, velika ognjena gora) pa seveda niso bili nikoli brezbrižni do armenskega prizadevanja, da si povrnejo izgubljeno ozemlje. Zahtevali so, da Armenija umakne simbol iz svojega grba, ker gre za turško goro, njihov nacionalni ponos. Odgovor Armencev je bil hiter in kratek: »Turški simbol sta mesec in zvezda, pa nihče ne razmišlja o tem, da sta turška.« Nato so Turki zahtevali, da se Armenci vdajo v usodo in priznajo vojaški poraz.

Odgovor je bil znova jasen in kratek: »Zmagali ste – tokrat.« Tako je spor med državama, ki imata že več desetletij zaprto

medsebojno mejo, še zdaj živ. Potem so tukaj še Kurdi. Ti pravijo gori Agri Dag, jokajoča gora, v spomin na številne mrtve, ubite v njeni okolici. Res so Kurdi sodelovali s Turki v pobojih Armencev, vendar pa so se sprli, ko so se Turki v dvajsetih letih prejšnjega stoletja pod Atatürkom čudežno rešili propada in oblikovali moderno nacionalno turško državo.

Jutro se prebuja nad Araratom

Turki so pokopali kurdske upe po samostojni državi in sledilo je več desetletij medsebojnih spopadov, večinoma prav v okolici gore. Za povrhu so Turki menili, da so prizadevanja arheologov in pustolovcev, da bi našli ostanke Noetove Arke, le krinka ameriške tajne službe CIA, ki naj bi imela na vrhu radarsko postajo. Tako je bil dostop na goro zaprt več desetletij, do preloma tisočletja, ko je Turkom uspelo ujeti voditelja kurdske PKK Ocalana in so bili Kurdi vojaško poraženi.

Četrti dan našega potovanja po vzhodni Turčiji smo prispeli v Dogubeyazit, dokaj zanemarjeno mesto, ki leži v bližini iranske meje. Tisti dan je bila noč kratka saj smo morali vstati že sredi noči. To je še

posebno veljalo zame, ker sem moral eno uro prej vstati kot drugi, ker sem vsako jutro tudi maševal v svoji hotelski sobi. Tokrat smo se morali strpati v kombija, ki sta nas najprej popeljala po avtocesti in kmalu zatem sta zavila proti hribovitemu predelu. Noč je bila dokaj jasna. Naš cilj pa je tokrat bil kraj, od koder bi lahko najlepše opazovali sončni vzhod nad Araratom. Ararat ima dva vrhova, veliki in mali Ararat.

Jutro je bilo sveže in preživeli smo ga v napetem pričakovanju. Nad Araratom je nastajala zarja in nastopil je tisti trenutek, ki smo ga nestrpno pričakovali. Izza gore se je prikazalo sonce, ki je pozlatilo celotno pokrajino, Noetovo deželo. Čudovit prizor me je spomnil na trenutke, ko smo gledali sončni vzhod na gori Horeb, Mojzesovi gori v Egiptu. Takrat je množica turistov začela prepevati psalme v različnih jezikih, tokrat pa je naša skupina le fotografirala čudovit prizor. Na molitev se seveda ni spomnila

Vožnja po goro Ararat je bila nadvse zanimiva

Obljubljen nam je bil tudi pogled na Noetovo barko. Sam sem bil prepričan, da jo bom res videl, vsaj nekatere ostanke. In res smo videli nekje v daljavi na hribu s kamenjem oblikovano podobo ladje, ki jo je oblikovala narava, nekaj podobnega, kot je videti na gori v bližini Lesc podobo monštrance.

Ostanke Noetove ladje so arheologi iskali skozi vso zgodovino. Prvi podatki o odkritju Noetove barke so se pojavili davno pred rojstvom Jezusa Kristusa. O tem je pisal babilonski zgodovinar Berosus, tudi rimski zgodovinar Jožef Flavij jo je omenjal v svojih 'Judovskih starinah'. V 15. stoletju je Marco Polo trdil, da so ostanki Noetove barke še vedno vidni na vzpetinah gore Ararat. Leta 1840 je svet pretresla novica, da so na Araratu najdeni ostanki ladje, katere velikost ustreza biblijskemu opisu.

Na tem kraju smo na hribu opazovali obrise Noetove ladje

Leta 1916 je skupina ruskih pilotov trdila, da je na visokih pobočjih Ararata videla obris velikanske ladje. Globoko verni vladar Nikolaj II. je v iskanje barke poslal vojaški oddelek s 150 ljudmi. Našli so jo, fotografirali, opisali in celo pojasnili, iz kakšnega lesa je bila narejena. Toda vsi dokumenti so bili na koncu izgubljeni.

Leta 1953 je Američan George Green s helikopterja posnel nekaj dovolj jasnih fotografij zahodnega pobočja Ararata. Na njih je razločno vidna oblika velikanske tovorne ladje. Pojav so poimenovali

'araratska anomalija' in začeli pojasnjevati njen izvor. Od takrat se skorajda vsako desetletje pojavi senzacionalna novica o odkritju Noetove barke, ki v trenutku obkroži svet.

Leta 2004 je bila blizu araratske anomalije ruska odprava znanstvene organizacije Kosmopoisk, ki preiskuje nadnaravne in skrivne pojave. Njen vodja Vadim Černobrov je potrdil pojav, ki naj bi bil po njegovih besedah naravnega izvora. Leta 2009 je na višini 3.800 metrov kitajska skupina raziskovalcev našla leseno ogrodje ladje. Radioogljikova analiza lesovine je pokazala, da je najdba stara kar 4.800 let! Podatki v veliki meri ustrezajo svetopisemskim.

KURDSKA VASICA PO ARARATOM

Jutranji sprehod skozi vasico po Araratom

Tisto jutro smo se zapomnili še po enem čudovitem doživetju. Bil je to sprehod skozi gorsko kurdsko vasico. Jutro se je prebujalo in lahko smo se ogledali revne kurdske domačije. To so revne kamnite hiše, okoli pa je ubogo gospodarsko poslopje. Pastirji so od doma vodili črede ovac na bližnje pašnike. Navadno sta čredo vodila dva

človeka. Med pastirji so tudi bile tudi žene in čredo obvezno spremljajo psi čuvaji. Ti gorski pašniki ozelenijo na spomladi. V poletnem času se pašniki spremenijo v rjavo travo. Ovce tako iščejo med tistim kamenjem suho travo. Vedeti moramo, da so zime v teh visokih krajih zelo hude in polovica leta je zemlja pod snegom.

Pastir žene v jutranjih urah svojo čredo na pašo

Gora Ararat leži na tromeji med Armenijo, Turčijo in Iranom ter prav tako mesto Dogubeyazit. Ko smo se vračali iz podnožja gore Ararat smo na cesti videli stati dolge kolone tovornjakov, ki so pred turško iransko mejo čakali na vstop v Iran. Tudi mi smo si zaželeli priti do same iranske meje in se peš podali do samega mejnega prehoda. Videti Iran je bila vedno moja velika želja. Pred mejnim prehodom smo videli skupine iranskih deklet in žena, ki so bila še oblečena v zahodna oblačila in tako uživale svobodo. Bile so zelo razigrane, še posebej, ko so zvedele, da smo iz Slovenije. Ob vstopu v Iran si morajo obleči v črne obleke in zakriti svoje obraze. Sedanji režim v Iranu je namreč zelo strog in ne prenese razgaljenih žensk.

SAMOSTAN SUMELA IZ 4. STOLETJA

Na samem potovanju smo videli veliko znamenitosti in vsaka bi si zaslužila bolj podrobnega opisa. Med njimi je tudi nekdanji pravoslavni samostan Sumela v Pontskih Alpah. Stoji na višini 1200 metrov. Mi smo se do njega vzpenjali po strmih stopnicah, ki jih ni bilo ne konca ne kraja. Vzpon se je splačal, saj nam je bil dan videti samostan, ki je bil narejen že v 4. stoletju ob sami gorski steni in ima bogato zgodovino.

Znameniti samostan Sumela je dobesedno prizidan na skalo

Samostan je bil leta 1923 opuščen po prisilni odstranitvi grškega prebivalstva na tem območju. Odhajajoči menihi niso smeli s seboj vzeti nobenega premoženja, zato so pod dnom samostanske kapele svete Barbare pokopali znamenito Marijino sliko, ikono Sumela. Leta 1930 se je neki menih na skrivaj vrnil v Sumelo, izkopal sliko in jo na skrivaj prenesel v nov samostan Panagia Soumela, ki želi na območju gore Vermion, blizu mesta Naousa, v Grčija.

Leta 1930 je požar uničil leseni deli samostana Sumela. V naslednjih letih so roparji in vandali poškodovali ostale dele samostana in tako uničili dragoceni samostan in umetnine, ki jih je hranil. Barbarstvo in verski fanatizem napravi vedno veliko škode.

Danes je samostanska primarna funkcija turistična atrakcija. Vsako leto ga obišče pol milijona turistov in romarjev. V okolici so lepi gozdovi zaradi česar je izredno priljubljen, tako zaradi svoje estetske privlačnosti kot tudi zaradi kulturnega in verskega pomena. Turška vlada od leta 2012 financira obnovo in samostan obišče vedno več romarjev iz Grčije in Rusije.

15. avgusta 2010 je bilo v samostanu spet po dolgih letih dovoljeno opraviti pravoslavno božansko bogoslužje. Slovesno bogoslužje je vodil carigrajski patriarh. Zdaj je lahko v njem maša enkrat na leto. V samostanu je takrat dovoljenih le 450 do 500 obiskovalcev.

Celotna vzhodna Turčija je bila krščanska, dokler jo niso zasedli muslimani. Mnogi kristjani so bili prisiljeni sprejeti islam, drugi so bili pobiti in izgnani. Zato so danes mnogi nekdanji samostani spremenjeni v muzeje, mnoge cerkve so pa ruševine ali spremenjene v mošeje. Tudi to je žalostna resničnost današnje Turčije. To

smo videli skoraj v vsakem mestu, nekdanje lepe in dragocene cerkve so spremenjene v mošeje. Bo morda ob bližnji islamizaciji doživela isto usodo tudi Evropa?

Vzhodna Turčija je za turiste nadvse zanimiva. V Turčiji je med drugimi znamenitostmi veliko gradov in trdnjav. Skozi zgodovino so se tukaj menjavala mnoga ljudstva in mnogi vladarji. Dežela je bila vedno vojaško pomembna in vsak vladar jo je hotel zavojevati. Anatolija je izredna in svojevrstna dežela. Tako smo se tudi mi tretji dan ob reki Olur vzpenjali v osrednje azijsko višavje. Pokrajina je bila nadvse zanimiva in zelo redko naseljena. Vedeti moramo, da je to področje znano po mrzlih zimah in kjer je sneg prisoten od jeseni do pozne pomladi.

VRAŽJI GRAD

Vozili smo se ob gorskem jezeru Čildir v pokrajini Ardahan. Naš cilj je bil ogled Vražjega gradu. Turki ga imenujejo Šejtan Kalesi.

Človek se ne more načuditi ob dejstvu, da je nekje v kraju, bi lahko rekli, Bogu za hrbtom, čudovit biser, čigar lepota človeka prevzame z nekimi skrivnostnimi občutki. Znašli smo se v dokaj zelenih gora, pod nami je šumela reka. Pred neko kurdsko gorsko

vasico, imenovano Yildirimtepe smo stopili iz kombijev in se podali na zanimivo pot. V daljavi smo zagledali grad, zgrajen na skali, ki se nam je iz daljave zdel nadvse skrivnosten. Ljudje so grad imenovali Hudičev grad.

Grad je sezidan na skali in ob gorski steni, ki se dviga sredi strme in ozke doline, obdane z visokimi gorami. Služil je mnogim vladarjem kot mejna obramba in je bil praktično nepremagljiv. V njem je bila vojaška postojanka. Iz tega gradu je vojska nadzirala celotno dolino in zlasti zelo pomembne trgovske poti. Zgodovina gradu je zamegljena. Nekateri pravijo, da so ga zgradili Urartrijci okoli leta 1000. Vsekakor pa so ga imeli v posesti Medijci, Perzijci, Makedonci, Rimljani, Seldžuki in Osmani.

Zakaj je trdnjava dobila ime Hudičev grad. Nekateri pravijo da zato, ker stoji v tako čudnem kraju, kjer je polno nevarnosti in neznank. Tudi sam grad ima demonsko podobo, ker je podoben živalski glavi.

KRALJEVA HČERKA IN NJEN ZAKLAD

Z gradom je povezana zanimiva legenda. V tej pokrajini obstajata še dva podobna gradova. Zgodba pravi, da je kraljeva hčerka zbolela. Seveda je bila zelo lepa in kralj jo je imel nadvse rad. V njeni bolezni je dal poklicati vse mogoče zdravnike, vedeževalce in čarovnike, ki pa dekleta niso mogli ozdraviti. Kraljeva hčerka je umrla. Kraj je imel tri gradove in v enem izmed njih naj bi bila hčerka pokopana. V njen grob naj bi tudi položili vse njene zaklade in bogastvo. Poklical je k sebi najbolj zveste vojake in jim naročil naj v vseh treh gradovih izkopljejo grob. To so tudi naredili. Delali so ponoči, da tega nihče ni videl. Potem jim je naročil naj v enem od grobov ponoči pokopljejo mrtvo dekle in v njen grob naj položijo vse njene zaklade. To so tudi naredili. Zjutraj so vojaki prišli pred kralja in mu povedali, da so izpolnili njegovo naročilo. Dekle so pokopali v grob enega od gradov.

Kralj jih je vprašal: "Ali morda še kdo razen vas ve, kje je grob moje hčerke"? "Nobeden ne ve, kje grob kraljeve hčerke" so odgovorili vojaki. Kralj je dal pobiti vse te vojake in tako še do današnjega dne nihče ne ve, v katerem gradu s svojim bajnim zakladom leži kraljeva hči. Pozneje so se mnogi poskušali dokopati do

tega groba. Kopali so po vseh treh gradovih. Do zdaj ga še nobenemu človeku ni uspelo najti. Tako legenda ohranja spomin na sam grad, obenem pa je tudi pripomogla, da so razni avanturisti uničevali te tri gradove z izkopavanji.

SREČANJE S PRIJAZNIMI KURDI

Prijazni Kurdi so nas postregli z čajem v vasi Yildirimtepe

Mi smo se povzpeli do razvalin tega gradu, nekateri so bili tako junaški, da so si ogledali tudi njegovo notranjost. V njem je tudi velika cisterna za vodo in tudi kapela. Sam se nisem upal laziti po tistih nevarnih stenah in bal sem se, da ne bi hudič tudi meni pomagal zdrsniti v prepad. Zato sem se rajši ogledoval čudovito pokrajino, ki se je razprostrilala okoli gradu. Ob globokem razmišljanju o vsem tem kar sem videl in kar sem slišal o tem skrivnostnem gradu sem korakal zadnji proti vasici, kjer sta nas čakala kombija.

Ob vračanju smo šli skozi kurdsko vasico. Občudovali smo njene prebivalce, ki živijo v zelo težkih pogojih, daleč stran od človeške

civilizacije. Zlasti težke so tukaj hladne zime, kjer je temperatura -40%. Njiv ali vrtov nisem videl nikjer. Vse njihovo bogastvo so ovce. Tukaj ni gozdov in lesa s katerimi bi se pozimi greli in kuhali. Zato ima vsaka domačija skladovnico kravjega dreka, ki ga poleti sušijo in ga pozimi kurijo ter na njem kuhajo. Kurdske vasi imajo tudi veliko psov, ki niso privezani. To so čuvaji domov in po svoje je nevarno hoditi sam skozi vas. Enega izmed naših sopotnikov je pes ugriznil in mož je imel velike sitnosti s cepljenjem in raznimi pregledi. Ti psi niso cepljeni proti steklini, zato so toliko bolj nevarni.

Smo pa v tej gorski kurdski vasi doživeli lepo presenečenje. Kurdi in sploh ti gorski ljudje so zelo gostoljubni do tujcev. Prijazni so in radi bi se pogovarjali, če bi poznali njihov jezik. Pred neko hišo so sedeli starejši ljudje. Prijazno so nas povabili naj se zaustavimo pri njih. Z veseljem smo sprejeli njihovo povabilo. Žene so odhitele v hišo in pogostili so nas s čajem. V Turčiji se pije samo črni čaj. Alkohola tam ne poznajo. Zanimali so se od kod smo in morali smo se z njimi slikati. Tudi Kurdi so kulturni in prijazni ljudje, čeprav morajo preživljati težko usodo. Danes je to največji narod, ki nima svoje države.

ZNAMENITA MOSTOVA

Znameniti rimski most nad reko Cenderi

Turčija ima nekaj znamenitih rek. Med njimi sta najbolj znani reki Evfrat in Tigris, ki dajeta življenje Siriji in Iraku in se-veda Turčiji. Če želiš prekoračiti reko moraš imeti mostove. Turčija ima tako nekaj znamenitih mostov, nekateri so bili narejeni še v rimskem

času in so stari okoli 2000 let. Med njimi je recimo starorimski most Cendere, ki ga je dal zgraditi rimski cesar Septimij Sever, okoli leta 200 po Kristusu nad reko Cendere. Stoji v bližini gore Nemrut, v katerem je grobnica domišljavega, zloglasnega kralja Antiocha, velikega sovražnika judovskega naroda. Sam most je prava mojstrovina in značilnost tega mostu so trije stebri, ki stojijo na obeh straneh mostu. Zakaj so samo trije stebri in kaj se je zgodilo s četrtim?

Most Maladabi iz 11. stoletja-most zaljubljencev

Cesarsko družino so sestavljali 4 člani; cesar Septimij Sever, njegova žena Julija in sinova Caracalla in Geta. Sebi in njim na čast je dal cesar postaviti tudi štiri stebre pred tem slavnim mostom. Ti visoki stebri naj bi spominjali ljudi na njih. Pred svojo smrtjo, leta 211, naj bi jih Septimij Severus poučil svoja otroka in ženo.: "Živite v sožitju, obogatite vojake in prezirajte ostale ljudi." Žal se sinova nista držala teh očetovih navodil. Po očetovi smrti je nastopil razdor med bratoma. Karakala je vpričo svoje matere Julije dal ubiti svojega brata Geta. Manj kot leto dni po očetovi smrti je bilo namreč stanje med bratoma nemogoče in tudi poskusi posredovanja matere Julije Domne niso pomagali ublažiti konflikta. Konec leta 211 je Caracalla ponudil bratu Geti sestanek v materinem stanovanju. Prišlo je do spora in Karakala je dal ukaz vojakom, da ubijejo brata Geta. Geta je umrl v naročju Julije Domne, potem ko so ga zabodli vojaki.

Caracala je tudi po smrti sovražil svojega brata in je ukazal, da se Getove ime odstrani z vseh spomenikov in napisov, ter uničijo njegovi kipi in vsak spomin nanj. To prakso so imenovali Damnatio memoriae- izbris spomina. Tako je moral izpred mostu izginiti tudi kamniti steber, postavljen v čast in spomin na Geta. Zakaj ni bilo dovolj izbrisati Gatejevega imena? Tega ne vemo, toda zaradi tega do

danes ni nobene simetrije v videzu mostu. Ostal pa je nauk do česa lahko pripelje sovraštvo.

Tisti dan je bilo zelo vroče. Znameniti most je prehoden samo za pešce. Občudovali smo to mojstrovino starih Rimljanov, ki so gradili mostove tako daleč od Rima. Iz mostu smo gledali reko in videli še polno drugih turistov, ki se jim zdi ta most zelo simpatičen. Sam se malo odmaknil od skupine in šel sam po mostu. Nisem bil dovolj pazljiv in v nekem trenutku sem nesrečno padel navzdol na obraz. Najprej sem pomislil ali se nisem kaj polomil in ali bom še lahko vstal. Bilo ni nič hujšega, le na nosu je bila rana. Še očala so ostala cela. Lahko bi se zgodilo kaj hujšega, ostale pa so le nekaj dni bolečine. Moji sopotniki so mi svetovali, naj se v bodoče ne oddaljujem od skupine. Imeli so prav. Lahko bi bil pokopan v bližini znamenite Antiohove grobnice, na hribu Nemrut in pisalo bi se, da sem izgubil življenje na rimskem mostu Cendera, kjer je bil porušen kamniti steber cesariča Geta. Rimski most nad reko Cendere pa mi bo ostal tako v spominu tudi po tem mojem padcu. Vodič mi je dejal, da je moral o tem mojem padcu sporočiti v centralo podjetja Oskar.

Med najbolj znamenite mostove spada most imenovan Malabadi, ki stoji nad reko Batman, ta pa se izliva v Tigris. To je kamniti most, narejen leta 1147 in povezuje Sirijo z Mezopotamijo. Lok je visok 40 metrov in njegova dolžina je 281 metrov. Sam most je prava arhitekturna mojstrovina in še danes, po tisoč letih, služi svojemu namenu. Tudi s tem mostom je povezana lepa legenda.

Živel je mož, ki mu je bilo ime Badi. Kot fant se je zaljubil v dekle iz nasprotne strani reke. Ker se nista mogla zaradi reke srečati, sta zato prihajala k reki in se z besedami izmenjavala svoja ljubezenska čustva. Nekega dne je dekle želela priti do ljubljenega Badija in je zaplavala po vodi. Sredi reke je omagala in se utopila. Badi jo je iskal ali je ni mogel najti. V njegovo dušo se je naselila žalost. Potem je odšel do poglavarja tiste dežele in mu povedal, kaj se mu je zgodilo. "Moja ljubljeno dekle je hotela preplavati do mene, a se je pri tem utopila. Zato te lepo prosim, da narediš most in da se bodo tisti ljudje, ki se imajo radi lahko srečevali." Poglavar dežele je uslišal njegovo prošnjo in je tako dal zgraditi ta veličastni most. Morda tudi zaradi te zgodbe

prihajajo radi ženini in neveste na ta most in potrjujejo svojo ljubezen…

ROMANJE DOLINSKIH FARANOV

Zadnjo soboto v avgustu smo se farani iz Velike Doline odpravili na romanje tako kot vsako leto. Končno smo le dočakali ta dan, ko smo se odpravili proti morju. Ker je bil to zadnji počitniški dan, smo v izogib čakanju na mejnem prehodu in mostu na otok Krk, spremenili cilj romanja in se odpravili v Trst in nato v Izolo.

Veseli velikodolinski farani na romanju s svojim župnikom Janezom

V Trstu smo obiskali cerkev oz. baziliko in stolnico sv. Justa. Tam nas je pričakal lanskoletni novomašnik Tomaž Kunaver, ki je prijatelj in sobrat našega Janeza Zdešarja. Orisal nam je cerkev, oziroma mučeništvo njenega zavetnika sv. Justa, ki je bil potopljen v morju zaradi svoje gorečnosti do vere v Jezusa Kristusa. Zato so njegove

relikvije v morju a jih vsako leto na dan, ko je bil potopljen prinesejo v cerkev, da jih verniki lahko vidijo in počastijo.

Zanimivo je bili tudi pričevanje Tomaža Kunaverja, ki je lansko leto postal novomašnik, ker njegovo življenje sploh ni kazalo, da bi oznanjal vero. Bil je namreč računalničar in popolnoma predan računalniku, kot danes mnogi otroci in odrasli, ki jim le to pomeni vse in jim je komunikacija z ljudmi v veliko breme. Za novomašniško geslo si je Tomaž izbral tele besede "NISTE VI MENE IZVOLILI, AMPAK SEM JAZ VAS IZVOLIL IN VAS POSTAVIL, DA GRESTE IN OBRODITE SAD IN DA VAŠ SAD OSTANE."(Jn.15,16)

Te besede za Tomaža dobesedno veljajo saj GOSPOD izbira kogar hoče. Potem smo imeli tu sv.mašo, kjer smo se duhovno nahranili in možnost za sv.spoved. Spoznali smo, da nas ima Bog neizmerno rad, vsakega posebej in da smo lahko veseli kristjani. Na tem hribu, kjer je cerkev sv. Justa, stoji tudi cerkev sv. Jakoba enako kot pri nas na Ponikvi, kjer se pot po Jakobovi poti v Sloveniji začne in se na Justovem hribu konča(za Slovenijo).

Potem smo šli v Izolo, najprej na hrib v gostilno Korte na kosilo, kjer smo se še telesno okrepčali in malo zapeli nato pa smo se odpeljali na obalo, kjer smo imeli dobri 2 uri časa prosto tudi za kopanje...Od Izole smo se poslovili še z obiskom cerkve Marijinega vnebovzetja(tudi na Dolini imamo farno cerkev Marijinega vnebovzetja), kjer smo zmolili litanije Matere božje ter zapeli Mariji v čast, potem pa smo šli na avtobus in proti domu. Prav lepo je bilo. Povezanost, sproščenost, petje....Kaj je lahko lepšega?

Na božjih poteh vedno znova odkrivamo, kako so živeli naši predniki svojo vero in jo izpričevali tudi z mučeniško smrtjo. Ni jim bilo težko saj so trdno verovali in upali v Gospoda in v življenje po tem življenju.Mi se kot kristjani se zavedamo, da je naše celo življenje kot romanje od rojstva do smrti(telesne) skozi veselje, žalost, srečne trenutke, bridkosti in trpljenje...a nič nam ni pretežko, ker imamo pred sabo cilj. Ta cilj je večno življenje, ki nam ga je Bog obljubil in ga je Njegov sin in naš Gospod Jezus Kristus prehodil in nam s svojim vstajenjem

odprl vrata večnosti. Zato bodimo veseli kristjani in romajmo po tej zemlji kot ena družina faranov, vsaj enkrat letno povezani na različne božjepotne kraje in se nahranimo duhovno, saj je duhovna hrana ravno tako pomembna kot telesna.

Prisrčno vabim dolinske in čateške farane, da se prihodnje leto udeležimo romanja še bolj množično; starejši, mlajši, mladi in otroci in okusite kako lepa so ta doživetja in kako nas ima Bog rad!

Branka Štojs

ROMANJE PO BOSNI

V vasi Podnovlje, se ponovno priključim glavni cesti, ki pa mi zaradi prometa ni prav nič dišala. Vprašam, kje bi se do Modriče dalo še drugje in takoj mi povedo, da čez reko Bosna vozi vaški splav in da se lahko po drugi strani s kolesom pripeljem v mesto. Splav sem kar težko našel, saj zanj ni bilo nobenih oznak. Po slabi makadamski poti se pripeljem do reke, ko se splavar z motorčkom ravno odpravlja v vas, da si kupi nekaj za malico. Nočem mu preprečiti te namere, saj sem sam ob obrežju ravno nameraval moliti hvalnice, zato mi ni bilo težko počakati. Splavarja sem samo opomnil, da v bifeju, kjer se bo gotovo ustavil ne sme piti preveč alkohola, ker bo potem moral mene peljati čez reko Bosno in bi bilo narobe, če ga pri tem delu ustavijo policaji. Seveda se takoj spomni na Slovence, s katerimi je bil skupaj pri vojakih in že se pogovarjava kot stara znanca. Kopanje v reki pa, da ni priporočljivo, ker je baje precej umazana.

V prvi vasi, ki je sledila se ustavim v obcestnem »marketu«. To je malo večji kiosk, ki jih najdeš na vsake toliko časa povsod ob cesti. Notri prodajajo vse kar je potrebno za sprotno življenje okoliških prebivalcev. Hotel sem kupiti plastenko vode in pred blagajno polno enih ljudi, kot da bi prišel v veleblagovnico sredi Ljubljane. Mislim, da eno uro prej in eno uro potem ni bilo tam več nikogar.

Sredi dopoldneva prispem do Modriče, ki me ne vem zakaj neprestano spominja na hrvaškega nogometaša Luka Modriča. Okrepčam se s sladoledom in na soncu ponovno sušim mokro perilo in delam načrte za pot naprej. Tudi tukaj najdem lepo urejeno katoliško cerkev z lepim dvoriščem. Župnika pa sem glede na to, da se v mestu

nisem mislil zadrževati dalj časa, raje pustil pri miru. Vsekakor bi si rad na poti do Brčkega ogledal slavno tržnico Arizona.

Pot me vodi mimo mest Gradačac, kjer si sredi dnevne vročine zaželim kakšne vode za osvežitev. Nisem mogel verjeti očem, ko v krožnem križišču sredi mesta zagledam znak za jezero Hazna. Hitro rahlo v breg in že sem pri njem. Jezero je umetno in v njem se zaradi

umazanije nihče ne kopa. Razočaran na cesti srečam fanta, ki mi pove, da čisto blizu obstaja še eno jezero v katerem pa se da kopat. Seveda se odpeljem do njega in zares najdem jezero Vidara, ki je veliko in lepo. Ob njem so celo nekateri objekti, ki kažejo na to, da je voda čista. Vprašam mamice otrok, ki se kopajo, če imajo otroci zaradi vode kakšne izpuščaje in mi v smehu odgovorijo, da je voda čisto ok. Najdem prvi pomol in že se obnašam kot največji in edini turist daleč naokoli. V neki podrti kolibi celo odkrijem dva fanta, ki na šverc prodajata hladno pivo. Sem naročil kar dva. V stranišču, je bila tudi cev za vodo, tako da sem se po končanem kopanju lahko celo stuširal. Vseeno bolje za vsak slučaj.

Slavne Arizone, za katero so vedeli vsi, kar ni hotelo in hotelo biti. Avtomobili pa so trobili vedno bolj pogosto in bolj agresivno. Vmes se je pojavil tudi kakšen tovornjak, ki me je včasih prehitel tako blizu, da me je skoraj vrglo iz ceste. Na vrhu grička stojnica s sadjem in zdelo se mi je, da moram dati nekaj v usta. Odločim se za veliko nektarino, ki mi jo prodajalka nikakor ni hotela zaračunati. Da pa ji ne bi ostal dolžan sem si kupil še eno kokakolo in ji za povrh podaril še tringelt.

Kokakolo pa sem podaril prvemu otroku, ki sem ga srečal ob cesti. Je od veselja tako tekel povedat mami, da je bilo veselje.

Znana tržnica Arizona se nahaja v občini Gradačac v Bosni in Hercegovini. Tržnico so po koncu vojne na meji med Federacijo BiH in Republiko srbsko postavili z namenom povezati ljudi, ki jih je konflikt ločil. Dostop do nje napoveduje razširjena cesta in poseben pas, ki je namenjen samo obiskovalcem tržnice. Ura je tri in začudim se da je tako malo prometa. Vprašam varnostnika, kako se pride na drugo stran in mi razloži, da tržnica dela samo do dveh in potem je prazna. Želel sem kupiti torbico za okoli pasu in mi zagotovi, da jo ob tej uri tukaj gotovo ne bom mogel več nikjer kupiti. Nisem bil niti preveč razočaran, saj se mi v vročini, ki je vladala tiste dni res ni dalo še sprehajati med množico nakupa željnih ljudi na tržnici.

Nadaljujem pot proti Brčkem in z glavne ceste zavijem na stransko proti vasi Poljaci in Ulice. Ta pot pa mi je že znana, saj sva pred dvema letoma po teh poteh hodila skupaj z Robertom, kot dva siromaka oznanjala Kristusov Evangelij. Obujam spomine in se ob pogledu na hiše spominjam dogodkov in časov izpred dveh let. Posebej sem bil pozoren na hišo ob cesti, kjer se nama je zgodilo, da nama je fantek, ki naju je videl hoditi po cesti prinesel plastenko tekočine. Bog naj ga blagoslovi za to veliko dejanje. Izpustim cerkev in župnišče v Poljacih, ker župnik takrat, pred dvema letoma, z nama ni bil preveč prijazen.

Janez Zdešar, župnik

SPOROČILA IN OZNANILA

VESELA NOVICA

Sporočam vam veselo novico, da je vodstvo kapucinskih redovnikov ugodilo moji prošnji in bo nam za letošnje leto poslalo spovednika na Praznik Vseh svetnikov in na Četrto adventno nedeljo. Že sedaj vas vabim, da v čim večjem številu opravite sv. spoved za praznik Vseh svetih in darujte svoje molitve za naše pokojne.

*****

KRIŽEV POT NA SVETIH GORAH